

ΕΑΝΤΑΙ

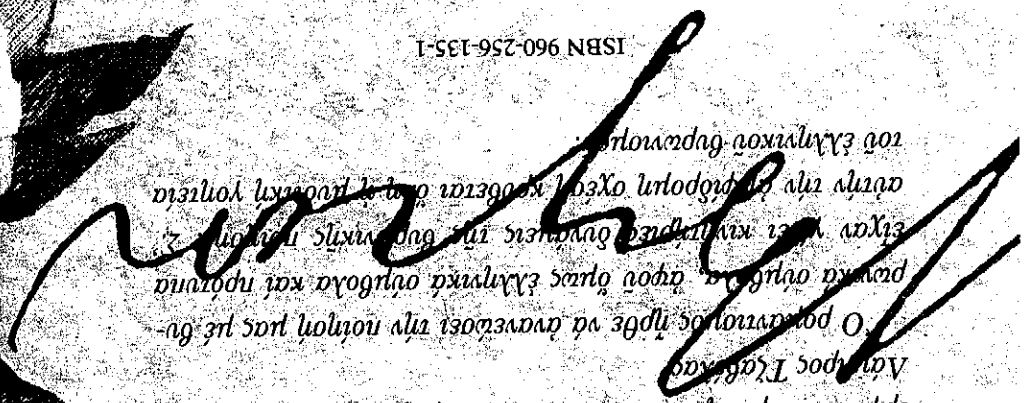
ΑΙΩΝΙΑ

ΑΓΓΛΙΚΗ

John Keats Byron και...

ISBN 960-256-135-1

Η παρὰλληλη μελέτη συγκεφαλαιώνει τον Byron
 τον αποκαλύπτει ότι κορυφαίο ήρωας και κυρίαρχο θέμα
 του ποιητή θεμελιώθηκαν στον ελληνικό χώρο της θωματικής
 αυτοκρατορίας. Τα νέα έρωτικά ενδιαφέροντα υποθέτουν
 τη δική τους ενδιαφέρουσα εστίαση για την υποστήριξη του
 ελληνικού πολιτισμού στη διεθνική ποίηση.
 Στο πρώτο μεγάλο τμήμα του στην Ελλάδα (1809-1824)
 Byron συναντήσε έναν κόσμο που τον έρωσε να υποσχεθεί
 να δώσει εθελούσια στην επαναστασιακή αντίσταση του ποίη
 να τον κάλυψη. Από τον κόσμο αυτό ήρθε η πρώτη έρω
 και επαναστασιακή θά διεκδικήσουν κεντρικό ρόλο στο διεθνή
 έργο: ο Ζακωβίτς του Σουβάν, ο Λαμπρός Καραωής και ο
 Λαμπρός Τζαβνάς.
 Ο ποιητής ήθελε να αναθεωρεί την ποίηση και με συ
 ναμικά ομήρα, από όμοια ελληνικά ομήρα και ποίηση
 είχαν και κεντρικό ρόλο στην ποίηση.
 τον ελληνικό πολιτισμό.

Το 1831 ΕΚΑΙΔΕΒΑΙ ΣΤΟ ΝΑΥΠΑΓΙΟ ΤΟ ΜΕΤΑΝΟ ΑΡΑΜΑ-
 τικό ποίημα του Πατριάρχη Ζωϊτου Ο. Οδοιπό-
 ρος, ή ποίημα σημερινή ποιητική σύνθεσιν του βλάτεϊ το
 φως στο έλευθερο ελληνικό κείτος. "Όπως θα έζηνησω
 αναλυτικά στη συνέχεια, το έτος 1831 και Ο. Οδοιπόρος
 δεν προσδιορίζουν μόνο το συμβατικό όριο έναξής του
 έλλοδικού ποικιλισμού, αλλά έγκαινίζουν ταυτόχρονα,
 κατά την έκτισην μου, τη θεματική σταδιοδρομία στο
 ελληνικό γράμμα του ποιηματος του δημούργου του
 (1813).

Στο μέτρο του ο ελληνικός ποικιλισμός ξεκινά με ποιη-
 ματα άκρως εύρωστα και παρθένα ομοιοκαταληκτικά, από
 την ποίηση άρχη του ως το άστοχοδύφωτο και την κήρυξη
 του βυρωναίου, χερμαίζεται να διερευνηθεί ή ποίηση και ή
 άκρη του ποιηματος που δέχεται να έχει σημάδι, με-
 θιστότερο ίσως από όποιονδήποτε άλλο έργο του Byron,
 δόκιμη άντη την περίοδο της νεοελληνικής λογοτεχνίας.
 Προκειται για την πρώην Ανετόλιση Ιστορία (Oriental ή
 Turkish Tales) του δημοίου ο Byron μετά την επιστροφή
 του από το μεγάλο ταξίδι του στην Ελλάδα και στη Μικρά
 Ασία (1809-11). Είναι επίσης το ποίημα που έλλογείται τον
 τύπο του ποικίλου βυρωναίου άντη άπο το ποικίλο
 του ήρωα του τίλου, ο όποιος παρθένα ως το τέλος
 άνωθεν - ο άκρως και άκρως Γιαννίου τον καταφέρει
 σε μονοκαθί για να έχεται τις διατίες και τις τύπες
 του τον βασιλεύον.

Σημειώνω με τις ελληνικές προθέσεις του Byron στον

Yabsem

πρόλογο του ποιήματος, ο Ghaour είναι νεαρός Beverός που συνάγουσε ότι έρχεται στην Εγγάδα το 1870 περίπου. Έδω γινώσκει και έγραφετα παράφορα τη Lellia, οκάβα του Τορκου πασα Hassan. Όταν ο Hassan μαθαίνει την άπιστία της Lellia, διατάζει να την γάψουν σε σάκο και να την πνέουν στη θάλασσα. Αιέως μετά ο Ghaour, που νιώθει ένοχος για το θάνατο της αγαπημένης του, σκοτώνει τον Hassan για να πάει εκδίκηση και στη συνέχεια, με το βάρος δύο θανάτων στη συνείδησή του, κυνηγιάενος από τήψεις και ένοχές, έπιστρέφει στη πατρίδα του και γίεται μοναχός για να βρει ανακούφιση στην άπολιώνση του άκρη-γιου. Στο μοναστήρι θα ζήσει τα υπόλοιπα ταγαγιάνα χρόνια της ζωής του, κρύβοντας την ταυτότητα, τα βίαια πύθη και το άμαθράδ παγέθόν του.

Αυτό είναι το ποίημα που δημιούργησε, κατά την έκτιση-έλλαθικό μοχαιρισμό με την έπισηση και έπαρξόχόμην μοδφή του άμαθράδου καλόγερου. Ο έλλαθικός μοχαιρισμός-βυθωισμός γειννιάται στον άστειρισμό του Ghaour και ποδερβεται για μεγέλο διασημα κηδερβιάενος από τη γον-τεία αυτού του παρξάδού του μοναχού, τον άποιο πρξωτος ο Π. Σούτσος έγραφετοσε στον έλλαθικό χάρδο και στα δύο μένα της όθθόδούς μοχαιριστής ζωής:

Που είναι ο νεφερτος, ο έένος, Οδοιπόρος;
 Ξάν έξαφνο μετέωρον μάς φάηκε στο Όρος;
 Τι μοναχός παρξάδός;
 [...]
 Ποιος είναι; Τι ζητά έδω; Ξέ έλτε τ' όνομά του;
 Ποιά είναι η θρησκεία του, και ποιά η γεινά του;
 (Ο Οδοιπόρος, Α, 1)

Με αυτές τις έλλαπράλληλες και άναρξάπτες έρωθήεις άρχίζει το όραματικό ποίημα του Π. Σούτσου, είόλοντας άρπυθείας τον άναρξάπτον στο κλίμα του μυστηρίου και

Ο Ghaour.

Αίθροαφία από έκδοση των ποιημάτων του Byron το 1871.

(στ. 971-1328), θα επαναληφθεί σε όλα ανεξαιρέτως τα ποιήματα του Ελλοδικού ποιητικού είδους.

Ο θάνατος του Γιάουτ αποκαλύπτει τους ιδεολογικούς άξονες στους οποίους θεμελιώθηκε αυτός ο πρώτος αντίδρατης ηρώας του Βυτον. Σύμφωνα με την υποθετική κη διαβίωση του Μάριο Πιζ, πλοιο δούκη του Γιάουτ και του Βυδωνικού αντίδρατη κηβόβουτα δυο μεγάλα συμβόλα των βοτανικών, οι ηρωικές μορφές του Πρωμίου θεά και του Ζατανέ με τα χαρακτηριστικά του εκρωτού αγγέλου που τον προσέδωσε ο Milton.¹¹ Είναι οι δυο με-

γάλες μορφές επαναστατών που ένωλονται και συμψύδονται για να να προτείνουν στους βοτανικούς της δεξιάς φάσμου και να προτείνουν στην άγνοια του άντιστατός σε κάθε έσοια που έχει ως τίμημα την λεία τη ζωή του επαναστάτη.

Συγκεκριμένα, πρίν πεθάνει ο Γιάουτ ζητά από τον ηρωίκενο να τον θάψουν ο' ένα ταπεινό σημάδι του κομηνήλου ή' έναν άγιο σταυρό χυμής το όνομά του: *Then lay me with the humblest dead, / And, save the cross above my head, / Be neither name nor emblem spread* (στ. 1324-6). Έτσι πεθαίνει ο Γιάουτ, και το ίδιο συμβαίνει με όλους τους άλλους ηρώες του Βυτον. Όταν πεθάνουν, δεν μένει τίποτε πίσω τους να θυμίσει την ύπαρξή τους, μόνο ένας σταυρός ή μια έρημη τάφος.

*He passed - nor of his name and race
He left a token or a trace
Σε παρκαλάω σε για άχρη
του κομηνήλου και για
στους πιο άσημους νεκρούς σου
θάψε το φτωχό μου σώμα.*

*Κι ένα άγιο σταυρόν άκρημα
θήσοε μου άν τ' όνομά μου
Όπως τ' άγιο τ' όνομά σου
στών σταυρόν να μη σκαίσεις
[...]
Ανακαθήκη. Καλένα
δέν άφθικε θυμητάδι
γρδω άτ' όνομα και γένος.*

(*The Giaour*, στ. 1324-6, 1329-30)

Αυτό το τέλος καταγράφει συμβολικά τη μοίρα του Βυδωνικού αντίδρατη που, όπως ο Προμηθέας και ο Ζατανέ, νικούν άναίτητα εκ των προτέρων την άποτυχία της έβέγγουης και τη ματαιότητα του άγώνα του. Με τους όρους αυτούς τελικά, αποδίδεται η άγνοια και η άπραγμίατα του βοτανικού έγώ, έπειδή άκριβώς είναι γνωστή και άναπόφευκτη η κατάληξη των έργων μούθων του άθρόου.

Με την λεία γνωση προδικάζει και ο Όδοιόδος το τέλος του, λέγοντας πρίν πεθάνει στον Πάσιο (Ε, 3):
*Είς τόν μενδάον όδοιον σας, στόν Ιάκιο τόν πατάνου
πουν κήρτωε κ' έγέδαε,
τά κόκκαλά μου θάψετε και γρδψετε άτ' έτάνου
«Ο Όδοιόδος πέδαε»*

Με τις άναλογίες που έχουν, ανθηματικά μόνο, διατηρούν σχέση έξάφνης του Όδοιόδου από τόν Γιάουτ,¹² καθώς και η πρότοπέλευσια που διακρίνει το κώδε ποιήμα σε μια σειρά νεωτερισμών που καθιερώσει, ό μίεν *Giaour* στη βυδωνική ποίηση, ό δε Όδοιόδος στη νέα έλληνική. Και-ώς ο Γιάουτ είναι ο πρώτος μοιρατός ηρώας που όμηρου-γεί ο Βυτον, αντίστοιχα και ο Όδοιόδος είναι ο πρώτος άπό μια πλείονη μοιραίων ηρώων του έλληνοδικού ποιητικού είδους. Οι ηρώες αυτοί είναι όλοι αντοκαταστοφικοί και

ποιν

άλλωστε της αγγλικής λογοτεχνίας, οι μοιρασμένοι της ποίησης γλωσσών και ο Coleridge, έχουν συνθέσει άποστοματικά ποίηματα περί το θέμα του δημοσίου του *Giaour*.¹⁶ Στόχο, ή καταλαυτική έφεγεια της βυδωνικής ποίησης, ή βυδωνική έμπευση του ποίηματος του Πακαβή με την έντολογαφην βυδωνική έπιγαφή και ή όητος βυδωνικός «Άποστοματικά δημοτικόν ποίηματος», που πα-
 γατέμπευ στον άντιστολοχό βυδωνικό του *Giaour* («A Fragment of a Turkish Tale»), πεβουν γιά την λοχνη παρο-
 οια του *Giaour* και ώς ποός την τεχνική σύνθεσης του ελλανικού ποίηματος. Επινάρον, έκτος άπό τη σκόπια άποστοματική ή ψευδοαποστοματική) ποδοφ, τό
 Αημος κ' Έβελν έχει να επιβεβεί την ποήλικότητα και
 σήλωση των άφηγηματικών φώνων που χροδοκτιόζει τον
Giaour. Με άλλα λόγια τα δεβόμα, [το έτος 1831] άνεπα-
 χικό έτος γεννηθεις του ελλανικού δημοτικιστου-βυδων-
 σιαό και «έπιοσημα έβεβόμα τον ελλανικό άελοός ποίηματος»,¹⁷ όα ποδοφ έβεβόμας να άνακηρυχτεί και ο έτος υλοθεσίας του *Giaour* άπό την ελλανική ποίηση.
 Πόειτε τελοός να σημειωθεί ότι ο Πακαβής ποδοβεί τον
 κατευθυνηθιο βυδωνικό μόλο το 1837, στη δευτερη εκδοσή του ποίηματος του, ¹⁸ Η ποδοφ ήως του 1831, με την
 όδοτική ήδη διαταγή σε άποστοματικά (Α' - Θ') και τίς το-
 πωμένες «οειές στυλιών», όπως και ή σκηθεσία του ποδοόλου με τη χυπένη μελάνη του μελλανοδοχόλου,¹⁹ τε-
 νει ο βυδωνικός του 1837.

Με τό Αημος κ' Έβελν ελληνοβυδωνικός το 1831 ή σμηλαυτική και σποσηματική ποδοβία του Πακαβή να διασταυρω-
 οει και να συνθέσει στο σόμα της βας ελλανικής ποίησης τον κώμο της βυδωνικής ποίησης δημουρησίας του Πακαβή.²¹ Στο

κόμο της βυδωνικής παδοόσης μεταγγίεται έδω σποσώδευ-
 μένη ή βυδωνική έφεγεια όπο κηδώς ποίημάτων, των όπο
 ποίτων Άνατολικών Ιστοριών που δημοσίουσε ο Byron:
 Ο ποδοφιαμός του θέματος δέν έπιτέγει να έβεται ή
 γόνη συνθεση των ποικίλων έπιπευσης του ποίη-
 ματος και ή «δημοτική» σκηθεσία του. Ουτε είναι όνο-
 τών να παδοσυσιασει ή σμηλοή της *Nymphs the Abductor*
 (*The Bride of Abydos*, Δεκέμβριος 1813), που άποβεί κεν-
 τικό όέονα της βυδωνικής του θεμελίωσης. Η έβεται
 έπιπέυσης του ποίηματος όα ποδοφιστεί κατ' άνακνη στην
 άνελνεση της ποδοφης του άπαδωλόου και της
 ποδοφης του *Giaour*. Ένας ποδοφιστοφιστός που άδίκει έκ ποδο-
 φιστου ή συνθεση και ποδοφίχην έπιπευση του ποίητη.

Στό Αημος κ' Έβελν, ο βυδωνικός, άπαδωλόός και όδο-
 βόός, καλόφεις κείνι όνο έντυπωσιακές έπιφανείες. Ο
 κάφης Αίκοός, ο τοόίος των Τορδών, γλίφεται έπιηλίτης
 (=καλόφεις) γιά να βδοει καταφύλιο στη θεομεία και στυ-
 χώδωση γιά τα μελέαα του ελληναίμαα: *σε λίην έπιασ*
άπαδίας ήως ένδοτος όα πεβών άδερης αιδόηα και
θεομείας είναι τό ήλον όπο ή μένει (Ζ'). Η άπαδία
 του Αίκοου έχει και πάλι βυδωνικό-παδοφιστικό ποδοφίχην.
 Ο Πακαβής ήως, που όα βυδωνική άδοφία ένταση γιά
 τό άνακηροφης της άπαδίας του. Οδοφιστοφ, ²² ποδοφί-
 ζει να ποδοβεί στο ένοχο παδοβόλον του Αίκοου την βδο-
 ης φιοδοφίας και της άκαφωείας, που τον συνβεί πε-
 σικότερα και με τους άντιφρες ήφες του Byron και με
 τον άντιφτην δαίμονα της χροδοφιστικής παδοόσης: *πειρι-*
κνη άκρηφης παταίας όόνης ήταν τό είδωλο της ζώης μου
 (Ζ').

Η ποδοφιστοφιστη όποφ ή άπαδωλόου ποδοφίχην και
 ή ποδοφιστοφιστη όποφ βυδωνική της ποδοφιστοφ (και
 ποδοφιν καλόφεις Δωδοφεις). Το ποδοφιστοφιστοφ άπο
 τον Τορδοκό παοά και ο Δωδοφεις έγινε κάφης γιά να
 εκδικηθεί τον κατακτητή. Η ηλοφίλοντας να άποβεί την
 Έβελν άπό τα χέφια του παοά, ο Αημος έχει όα χαρο-

Εβένη και ο Αχιμέτης του Παγκαβή έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά με τους πρωταγωνιστές του δράματος στη λίμνη των Ιωαννίνων, ένω οι άλλοι δύο ηρώες του ελληνικού πολιτισμού, ο Δημιός και ο Λίκκος, φέρουν ονόματα ηρώων δημοτικών τραγουδιών οι οποίοι παρόμοια έβαλλον του Αλή πασά.²⁶ Η διαίτησιον αυτή μάλλον έπιβεβαιώνει την πληροφορία του Παγκαβή ότι η συγγαφή του δραματικού του πολιτισμού που έκιδεται τό 1837, τον άπασχόλει άπό την έποχή της φοιτητικής του ζωής στο Μόναχο.²⁷ Ας σημειωθεί τέλος η παρομοια στο ποίημα του έπαναστατημένου λέγει Μελέτιου, πατέρα της Φρειδοίνης, που διερχεται δούλοτός τις έπαρχίες της υπόδουλής Ελλάδας κηρύσσοντας τον λόγο της ελευθερίας και «την

Με τους πρωταγωνιστές των Ανετολτικών Ιστοριών του, ο Byron έχει δημιουργήσει δυο μείζονες ηρώων που άγωνίζονται ένατιον των Τούρκων, τον Claudio και τον Corsair. Άντιθέτα όμως με τον ήμιαγάλο καλγόδεο, που έγκλημάτίζεται άπως στην έλληνική ποιησιμή, ή ηρωή του πεδούτ ηε καθυοτέγηρε παγγόδεος ποέών, ήμιαγνα τουάχιστον με τέ έως τάδε έγαόίμενα της έρενάς του. Μήτως λοιπόν, σε με άδεμήν έμηνευστική ποέεγγισμή του θέματος, ή ηρωή του ηοναχού που κρύβει κατά ώπο τό άσοο κάτοιο ένοχο παγγέβόν, άναπακογνώδο-ταν σε έπατακτικότερες διαθέσεις του συάλογοιού θυμικού; Όταν ήμιοσεύτηκε, ο Claudio του Byron σννόψιζε με άόακλήρη ηρωένευστην παγγόδομήν, την παγγόδομήν του δια-φωτισμού και της δικαιοσύνης. Άγγίλιας, που θέω-δόδοσαν τον καθολικό πόλο έως ήμιαγάο ήμιοσύνην και τον ένοχο και ένοχο ένα έπό επό έξέξων, καθώς και την παγγόδοδομήν του λοβιθικού ηυθιτοδοηιματος που έιχε δημιουργήσεται είκο ναυ του ύπατου και ένοχου ηοναχού ύποσηγέότα εικο ναυ του ύπατου και ένοχου ηοναχού έναοόδομήν.

26 Το πρόσφατο παγγέβόν, γ.χ., οι καλόδεοι-ποέημιατές

της Επανάστασης (ο Παταφάεσσα, ο Λίκκος, ο Παλαύν Παρών Λεγιάνας) νομιοποιούσαν τη σννέσην του ελληνικού έθνους με τό έβώδεο της ελευθερίας. Άλύο ηωτέρδα, στην πρστή δεκαετία του 19ου αιώνα, δυο άάλοι καλόδεοι έκαν διακρύβει σε άγώνες ένατιον του Αλή πασά, ο Ζα-μούνά του Ζουλιου και ο Θύμιος Βαχαβέας, ένω είναι έπίσης πολύ γνωσός και ο παλαιότερος δρακαχρηός Καστιάν Καλόδεος.²⁹ Όλοι αυτοί οι ηρωήνοιοι έπα-ναστάτες λέγει, καθώς και πολλοί άάλοι άνώμοιοι, έμηνεβον και έπαθήβον Ιστορικά τά ποδγτάτα των ποματιικών ηρώων του έυδωτικού και της ήμιοτικής ποίσιμης, ή άποκτιοει στον έλλαδικό ποματιισμό διατά-σεις σννέμοι και ηανίεδας. Διότα πάντως στον καλόδεο-κλήτη σννπαγγέζο, ύποτονωκότση ήμια, ή ηρωή του Claudio και της Κορσάρ ήμιοιήν τον διαμωόεωο Ο. Οδοισός, με άνα-φορά στην έξέδα κινεσημένη είκόνα του Byron.³⁰

Διεγυρνώντας ώτοόσο την έπισκοπισμήν στα δεόίμενα της ποέεπαναστατικής, Ελλάδας, ή ηρωή του όρόδοξου ηι-νοχού πογγέβελ με δυμηνευστέρους όδους. Πολοί καλό-δέοι γίνονται κατόκοτοιοι που όδοι για έλογισίαμή της Φιλίας. Επαίδιας. Μογόντι ο όόλος τους διατιηεί τό ήβνκό του περξείόμενο, διατιοστνεται ήδη με ά πόδμη, έοίω και θέμμη, ηρωέσην άόου και έξαπόσής κάρημ-έπε με τό άσοο του ηοναχού. Παγγέβελ ηωός τους Ελλη-νας κληνικούς, έώσοι κατόκοτοιοι μετριοφιεσίμενοι σε κα-λόδεους δειοδόνον στον έλληνικό χώδο έύσηρητέωντας άλόγιστα σννμφέοντα. Το έγκλημά και ή ήμιαγία είναι σνήν πεδύτιωμή αυτή ηρωέσην, και ή σννκεκλήμένη Ιστορία ηωογισιακούτα ένατιευσσε τη σννέσην του Άσο-όρόδοξου ηοναχού με την ήμιαγία την έπιβεβαιώνει ή δι-πλάσην (1840) του Παγκαβή. Τη σννέσην τέλος του

ποηητή-ποέημιατήν του διαμωόεωο Ο. Οδοισός, με άνα-

29 Ο Όλοι αυτοί οι ηρωήνοιοι έπα-

26 Το πρόσφατο παγγέβόν, γ.χ., οι καλόδεοι-ποέημιατές

δασκαλία του νεοελληνικού διαφωτισμού, που τον καταδί-
καζε ως βλασφημία και απρόσωπο. Επιπλέον, στη διάρκεια
της οθωμανικής κατοχής άκουγονταν πολλές κατηγορίες
έναντίον των λεγών για συνεργασία τους με τους κατακτη-
τές. Έτσι, στο γύρισμα του 18ου αιώνα, η αριστερά του Ρωσ-
σαγγελογάλλου καταγγέλλει τον όρθοδοξο κληρικό ως
υπαίτιο των δεινών της Ελλάδας:

*Ἡ δυστυχία τῶν Γραικῶν, γένος περιάλαμπτον,
πῶσα κακὰ προφῆτε ἐκ τῶν λεγόμενων! 31*

Σε σχέση λοιπόν με τη λυγότερο επίκαιρη μορφή του ρει-
στάτη, φαίνεται ότι η μορφή του καλόγερου, και γενικότερα
του λέγεα, ένωματάθηκαν περισσότερο από τη νέα
ελληνική λογοτεχνία, σε ποικίλα συμφοραζόμενα, έξαιτίας
του ιδιαίτερου ρόλου και της έντονης συμμετοχής του κλη-
ρικού στην πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας ήδη από
την εποχή της Τουρκοκρατίας.

Επιστρέφοντας στις μέζοτες συνθέσεις του 1831, πρέπει
να τονιστεί προεξαιρέτικά ότι οι δύο έξάδες φοι-
ταγότες βέρον οδοισατικά με τα προτωδεία τους δλους
σχεδόν τους όδους και τα όδια του έλλαδικού βυρωτισμού.
Χρειάζεται επίσης να διευκρινιστεί σχετικά ότι ο έλλα-
δικός βυρωτισμός, μάλλον προσοβείται άμεσα στο
όδιο των άμαρτωλών Ανατολικών Ιστωικών του Byron,
ώσπου δεν υλοβεί άμεσα ότε τη βλασφημία δίδειν
τους ότε τους άναστρεφτικούς τους.

Στην άρχη της δεκαετίας του 1830 και στο έκκλιμα της
ζωής του νεο κτάτου, ο έλλαδικός οδοισατικός έκκλιμα
με ηπιους τόνους. Αντάει άπο την ποίηση του Byron για να
έκφράσει το αίσθημα της άναστρεφτικής και της άνωσίας για
το μέλλον. Αφομοιώνει άμεσα όλα τα άμαρτωλά θέματα
του Byron - την αίσιομείξια, την παρκοτομία, τις παρφορο-
συνες, τις άποκοτοίες, τον σαταναισμό, τον βασιλισμό.

Αναταράξει επίσης τις βυρωτικές πόδες, τον έγωμεντο-

σινό και τη μυθολογία του μοιραίου έδαστη, στο βαθμό μά-
λιστα που οι φαναγώτες, και ειδικά οι άδες φοι-
λοιδάκοντα ότε συμμετέδχοντα τη μοίρα του βυρωτικού
έδιδιστου και μεταλλάσσόμενου. Στην άρχη όιος κατοβό-
νει να άναμνησθεί τα άμαρτωλά θέματα έτε προοδιδόον-
τας στην άμαρτία θομκενυτικά και παρωτικό προέχοντε-
νο έτε μετρίδχοντα την άμαρτία με τη συνδομή της
όημοτικής ποίησης έτε παρονομαζόντας τα βυρωτικά θέ-
ματα ως ιστορικά γεγονότα. Προφανώς, η ναπή άκρίτη
εμπειρία της Ετανάστασης και η εύφορία για τη δημιου-
γία του νεο κτάτου, βοηθόν στην παρδοκακίτη των προ-
βλημάτων. Η ποίηση έτοιμώς άποφύγει την ένταση και
την όστύτητα.

Στην πορεία όμως της δεκαετίας του 1830, καθώς τα προ-
βλήματα όένονται, άντιστοίχα γίνεται όιζοοπαασκόδετη
η δίδειν των ποιητών.³² Ο έλλαδικός οδοισατικός
όδηγείται τώρα σε όστύτεδες και δροματικότεδες έκδηλώ-
σεις. Στό τέλος της δεκαετίας, ο Ραγκάβης άναμνησεί με
τον Λαοπάλο (1840) έναν γνήσια άμαρτωλό βυρωτικό κα-
λόγερο, του όποιου η άμαρτία δεν έδράζεται ότε σε πα-
ρωτικά συναισθήματα ότε σε άσυνείδεις. Είναι ο
έκνοια σαταναικός ψευδοκαλόγερος Σάωτης, ο Ράωτος πα-
κτοδός Στεφανώφ, που παρσάφει στην έξέγερση και στην
καταστροφή τους. Έλληνες έκτελλώντας έντολές της
Αικατερίνης Β. Μία μόνο προόθειν μπορεί να τον συνδε-
σει με τον ύψηλό σκοπό του βυρωτικού άνακτα. Όπως και
στην περίπτωση του Αϊάκου, ο Ραγκάβης άναμνησεί και
στον Λαοπάλο το κλίμα της φιλοδοξίας του έκτιστου του
άγγελου:

*Ναι, πάτερ μου, ένωμοσία και την φιλοδοξίαν,
την πρόσ τά άνω λοχυδάν άντην έπιθυμίαν
ψυχῶν που την οδοιδάκων αιοθάνονται άρχη των 33*

Το παρόθεμα (Ε', στ. 446-8) προέδχεται βέβαια άπο τη

70 ΑΙΣΩΝ ΒΥΡΑΝΟΜΑΝΗΣ

οικνη της (ελαγκνιδωνος πια) εξομοιοληνης του (μετανοητε-
 του πια) καλογεου ζτεφανου στον ηγουμενο του Αιλου
 "Ορους, Ηδοκειται για τον τεακιο μονολογο του βυρλι-
 κου εμαρτωλου, που ανασυνθετει την περληαοκη υρθεση
 του ποιηματος μεσα στο «τον φδοτο τον υρπελογο της συ-
 ειδησεως» του (Ε', στ. 422). Ο Αασρανος ακουοθει πι-
 στα το μοντελο και τα θεματα του *Giaour*, όπως εχουν πα-
 ρουσιασσει ως τοδα, και επιταειον παρομοιειει στην
επιγραφη του α' αματος τον διασημο στιχο τον 787: How
name ye yon lone Caloyer? Στο τελευταιο κρημα εγγραφεται
 ετιος και η αταρακτη ακνη βαπτισμιοου, οταν
 εμφανιζεται στο Κρηταίνο ο ζτεφανωφ και ο Ιρηνοιος
 "Οδαφ νομιζει οτι ειναι ο βρικακας Περος Ι' (Ε', στ.
 201-215).
 Ο Αασρανος οπως προοθετει στην ποιηση του
 ελαδικοου βυρλιμου ενα νεο βυρλικο θεμα, το θεμα της
 μεταμφιεσης της βυρλινης ηρωιδας σε ανδρο για χρονη
 του ερωτα και του ερωστη της. "Οπως η *Lella* υρβεται *Le-*
 ωγιανος για να συναντησει τον *Giaour*, οπως η *Guinare* υρ-
 βεται ο ακουοθος *Kaled* του *Lara*, η *Eiryn* του *Aasra-*
 νου μεταμφιεζεται σε υραοπητη για να ακουοθησει τον
 ζωμν-Ψευδοπειρο-ζτεφανωφ και πολεμα στο πνευδο του
 (Δ', στ. 556-9). Η διαδικοα της μεταμφιεσης διαδαμαρι-
 ζει ισχυρο δοο στο διδυμο των βυρλιων ποιηκτων *The*
Corsair (1814) και *Lara* (1814), δεδομενου οτι και ο *Conrad*
 υρβεται *Touρκος* δεβισης για να παροσει να ειοχωρησει
 στο σιδροπεδο των *Touρκων*. Η εμφιεση του μααμεθα-
 νου μοναχου, η οποια επιεγεται για δοο και αταρη, εχει
 ενδεχομενω ενοχουσει με ενα ακομη βυρλικο ηρωδοτο το
 θεμα της μεταμφιεσης του ζτεφανωφ σε ορθοδοξο μοναχο.
 Ο *Palcaβης* μααοτα ειομηεται δυναμικα και αυτη τη βυ-
 ρωνη καλοτομια στον ελαδικο δοματωιο, καθως το
 θεμα της μεταμφιεσης της ηρωιδας εραναλαβιθεται ραυ-
 τοδχο και στην Παοαοηνη, το δοματωιο δηλαδη ερω
 του εκδιδεται με τον *Αασρανο* στον τομο του 1840.

71 ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΟΙ ΚΑΝΟΤΕΡΟΙ

Η ηρωδα της *Παοαοηνης* Δαφνη μεταμφιεζεται στην
 Δ' Ηρακην του εδου και πολεμα διστα στον αγαπημενο της
 ως εραναοτατης Δημητριος.³⁴ Ας σημειωθει ακομη οτι στα
 μεταυελετεδα ποιηματα του ελαδικοου βυρλιμου, το θε-
 οταος μαυετας.
 Με τον *Αασρανο* κελει η ηρωη κελιαν δεκαετια του
 ελαδικοου δοματωιοου-βυρλιμου. Φαίνεται νομιζω κα-
 θαδα οτι ο αυτη η δεκαετια, που διακοφωει το βασικο
 οχημα του ελαδικοου δοματωιοου,³⁵ η ηωφη του
 εμαρτωου των μελιωνων ποιητικων συνθεσεω. Την εποχη
 αυτη ο *Giaour* πεδει να αντιστοοωπειει στην *Ελαδα* ενα
 εδος βυρλικου *best seller*, και την ατοψη αυτη εδχεται να
 την εταηθεσει ενας ιικδος τομος που εκδιδεται στην
Επιουτολη το 1842: *Ο Τικαοηνης του Αοδου Βυρλιος*.
 Ηαδα τον ελαγνικο τιταο, το ποιημα ειναι δημοεπειμενο
 στα ελαγνικα και στο τελοο του προοθιεται ενα λαοοδοι
 ελαγνικης λαοοσας ετε για ιδιωτικη ανυλωνω, αποδεκτικη-
 ει σε κθε πεδωτηω το εντολο ενδιαφερον του ελαγνικοου
 κοινου για το συγκεκμημενο ποιημα. Κατα την ερτηση
 ηου, εεδαλοο, στη δεκαετια 1830-40, που διακοφωει της
 κηροδωεις κατευθευεις του ελαδικοου δοματωιοου, δια-
 κηροδωειται ετιος και το βασικο οχημα που θα διαγδαφει
 η ποδεια του βυρλιμου *Giaour*. Απο δω και πεδα, οσοι
 ελαδικοου δοματωιοου, και θα εμαρτωοτον πολοο, θα
 ειναι δοο «εηλωτες, ημνητες, ηαθητες, εθεωτες»³⁶ των
 ηρωτων εμαρτωλων καλογεων του ζωιτου και του *Pay-*
 εραναληνη ηρωτων και θεματων της βυρλινης ποιησης.

Γιαούρ. Οι μεταμφιέσεις των άρσενικών ηρώων σε καλόγερους γίνονται άδες για χάρη της Κασοικανής: ο ήλιος τους άγαπημένους της, τον πειρατή Άκυλα, κατασκοπεύει το σπίτι της ντυμένος καλόγερος (Α) και πάλι ως «ψευδοκαλόγηδος» παρίσταται με άδρις του έρεισίδιου μετὰς Θεόφιλου και Κασοικανής (Β). Τέλος, ο ίδιος ο άυτοκράτορας υψύεται καλόγερος για να τη συναντήσει μυστικά μέσα στο μοναστήρι (Γ). Ο έδραστος της Εικασίας, γιός Βυζαντινών πατριότου και ειδωλόατρης, κατέληξε να γίνει αήμοστατης πειρατής, όταν τον απέδρεψε η άγαπημένη του για χάρη της χριστιανικής της πίστης. Χερίδιζεται άκριβώς στα χνάρια του Conrad / Lara, τον άρτο Ισπανός ευγενής έγινε κουρδάδος έξωτιας κάποιας κοινωτικής άδικίας. Ο Άκυλας είναι, όπως ο Conrad, ένας στυγρός έγκληματίας που έχει διατρέξει σωρεία άμαρτημάτων άλλα διατηρεί μία μεγάλη άδρη, την πίστη του στον έθωτα.

Η Εικασία είναι η γνήσια, μάλλον θηλυκή, έκδοχή του βυζαντινού άμαρτηώδους μοναχού, δεδωμένου δρι άδες οι άλλες έμφανίσεις μοναχών που απεικονίζονται ελπίαι προσώπων. Περιβάλλεται το μοναχικό σχήμα ώστε «μονάζουσα τα παθήνα να νεκρώση». Οι άμαρτες που την όδηγούν στο μοναστήρι είναι, κατά πρῶτον, ο έθωτας της για ειδωλόαδ-στική ελπία, και στη συνέχεια η φιλοδοξία της για το θόνο. Πρίν άυτοκτονήσει, ο Άκυλας την καταγγέλει για άδρες τις έξουσιαστικές φιλοδοξίες της: *Ο κόποιος, φερί δέν έπταειν οδὲ η κοινωτία/ σὺ με προεδίδες, να, σὺ, σὺ με πρῶτας μόνον/ δέν ἤβλες τὸ εἶπος μου, ὠνειδροπόλεις θρόνον* (Γ).

Στην άρπαδαίτη σκηνή της έξουσιολογίας της (Γ), η Εικασία άνασυνθέτει, με τον γλυκό μονόλογο του Γιαούρ, τη ζωή και τις άμαρτες που τη βασανίζουν. Άρτο το μοναστήρι του Γιαούρ, με τον γλυκό μονόλογο του Γιαούρ, η άρπαδαίτη σκηνή της έξουσιολογίας της (Γ), η άρπαδαίτη σκηνή της έξουσιολογίας της (Γ), η άρπαδαίτη σκηνή της έξουσιολογίας της (Γ).

Greece, but living Greece no more!, που άποτυπώνει έπιγυμναστικά το βυζαντικό θέμα της άντιθέσης άκίβου στο άκαμτο πάρεμβόν και το άλβετό πάδον της σὺγχόνης Ελλάδας: *Ελλάδας, άπεθάνες, δέν ζῆσι!* (Α)²²

Το κακότεχο ποίημα του Βεργναδόκη δικαιούται πάλι τως μία θέση άξιοπρόσεκτν στην ιστορία της νεοελληνικής ποίησης. Με την *Εικασία*, ο άμαρτωός καλόγερος του Byron και του έλλαδικού ποιητισμού, γίνεται η πρῶτη μορφή και άμαρτηή μοναχή, άυτοκταστροφική και έτεροκαταστροφική. Η *Εικασία* όηλαδή, άφοι έσθθσει τον βυζαντικό ήθωα στην άελασία και στην άυτοκτολία, παύει στα χέδια της το δόλο του Γιαούρ, γίνεται σπενός στην έλληνική ποίηση ο θηλυκός Γιαούρ.

Το παρόδελμα της Εικασίας, στερημένο ήμως άρτο τις δικασίες της μαρτιάς ηρώας, το άκούουβελ *Η Άυδία* του Άχιλλέα Παδάχου. Ο Παδάχος, που θα γίνει ο όμ-μοφιλέτερος εκπρόσωπος των τελευτών σοματιώνων ποιητών της Άθνας, πρόβάλλει το σπιδιατικό βυζαντικό του ποίημα στον Βουτυναίο διαγλωτισμό του 1865. Είναι η άρπαδαίτη σκηνή της έξουσιολογίας του έλλαδικού ποιητισμού. Η άρπαδαίτη σκηνή της έξουσιολογίας του 1866, που θα έκδοθελ τον Φεβρουάριο του 1866.

Η ηρώδα του Παδάχου, η Άυδία, καταλήγει και άρτη μετανοημένη μοναχή με το όνομα Σοφία, έχοντας διαγδαίτη την τυπική της άπιθανολογία που άρπαδαίτη-ζει την όσην ηδονή του έλλαδικού βυζαντινού και της ποίησης των διαγλωτιστών. Δοκίμασε τα πῶθη του έθωτα, θέσισε να σκοτώσει άρτο ζήλεια την άδερφή της, έφτασε στο κάτω και άρτη παρσαφούνας και της άυτοκτονίας για να βρεθεί τελικά καταφυγιο στη θρησκεία: *Ούχι, άνεκράζε, Χρό-στεί ούχι, δέν άποθνήσκω!* [..] *Εντός Μονής, μακράν πα-*

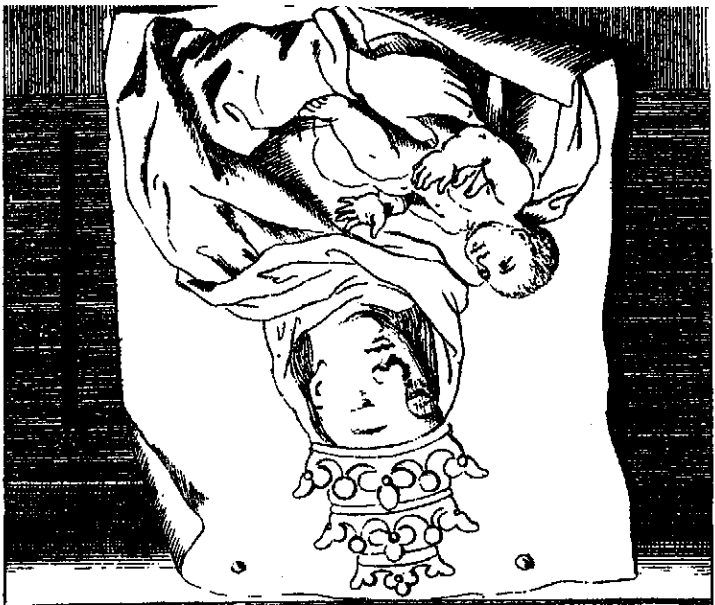
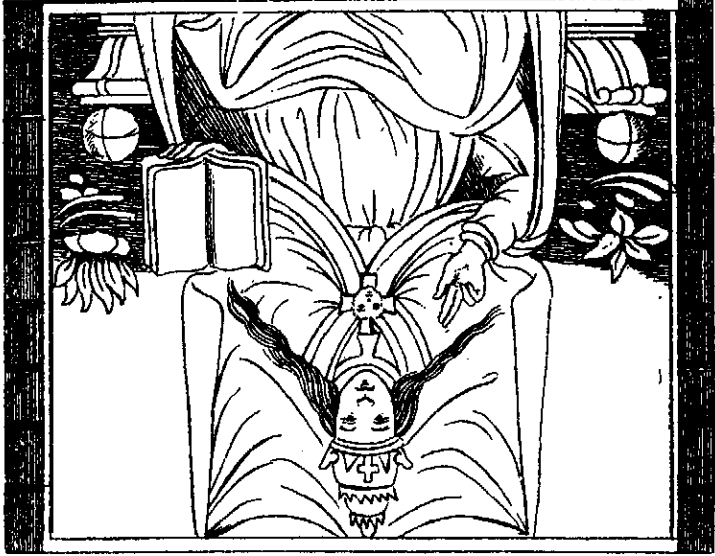
θάν δούνηδων, γήνων/μελλάνυμφος ζου θά γεωά και θ' άρηθω Έκεινον. Αίλο πδιν πεθάνει, ή Αυδία/Ζοφία έξομολογείται φυσικά τό παθεθόν της στην ήγουμεν του μυστασησιού και ζήτα, όπως θά οι βυδωνικοί κάδογδορ, να ταπει ό μέδος άπομονωμένο και με έναν άραό σταυρό

⁴⁴

Όταν λοιπόν, τον έπιόμεινο χρονο, έμφανίζεται ή μεγάλη χρολις τό θνοια της.⁴⁴ Όταν λοιπόν, τον έπιόμεινο χρονο, έμφανίζεται ή μεγάλη έπισημότητα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, ή τυχό-διώκτρια Ηάπιασα Ιωάννα του Ροδίν, γίνεται πιά φανερό ότι δεν είναι πια ήρωίδα χρολις προγόνους και χρολις παθό-δουμ. Στην Ηάπιασα καταλήγει ή παρδόδοση μιάς ποίησης τραυματιστείτε έτών, που ξεκινά με τον Οδοιπόρο και θημι-σοφεί την πολεμηλή ελληνική οικολογία των βυδωνικών διαρτώων, και ταυτοχρονοα την άναρτοη και τό τέλοος άρτης της ποδίας.

Με τη συνθετη έπισημότητα της Ηάπιασας, ό Ροδίνς έπιδικαι άφενός να ύπονομειναι τά προγενοτέρα βυδωνικά θημισηγήςιατα και τά έξαναήμενα μοντέλα του έλλαδικου βυδωνισμού, και άφετέρο να άποκαταστήσει τον βυτον και τό έργο του που έχουν δεχτεί, για άλοους πο-λιτικής σκοπηόμησης, πολεμητέρας έπιθέσεις άπό τό τε-λοος της δεκαετίας του 1850.⁴⁵ Η άναρτήθεση του Ροδίν συν-τελείται και πάλι με όραα βυδωνικά, με τά σατιρικά θημα-όρα και με τον ήρωο του Don Juan. Όπως άκριβώς θημα-όρα ό Δον Ζουάν ύπονομειναι και χλευάζει τους μεγαλύτε-ρους άδερφοός του, τον μελαγχολικό Childe Harold και τον άναρτήτη Γισουρ,⁴⁶ έτσι και ή Ιωάννα ύπονομειναι και χλευάζει άδερφοός της προγόνους της διαρτώωνος κάλογδοος του έλλαδικου βυδωνισμού.

Με την Ηάπιασα Ιωάννα ό Ροδίνς θέλνει να θημισηγής-σει τό ελληνικό και θηλυκό άναρτοηχο του βυδωνικού Don Juan. Η μάθητεία στο σατιρικό ποίημα του Byron είναι ουνευδιστη και θημισηγής, οι παρομοιατές, τά κοινά χρο-όρα, οι πολεμήςιες άναφορές, τά θάνα, οι παρομοιοσεις,

Η Ηάπιασα Ιωάννα. Χαροακτιώ άπό τό βιβλίο του F. Spannhelm Merckwürdige Historie (1737). Το κείνο ετήμα της παρδόδοσης έπεξε ός προμεινωθία. Η Ηάπιασα Ιωάννα (1866) του Ροδίν.

οι παρθάλληλοι και οι άναογες διαβεβαώονυν ότι η Ιωάννα οχεδιδόμνε και παγαματόμνε στα χνόρα του Δόν Ζούν. Ο Ρόδης υλοθετεί είδωνικές τεχνικές, γντογικά και υφολόγικά οχημάτα, σατιδικούς τσότους και την άφηνματική τεχνική του τελευταίου ποιημάτος του Byron. Ο Don Juan είναι γία τον Ρόδη «τό εύφεστότερον τών όσα άπο καταβολής κόσμου εγδαφισαν βιβλία», και ό δημιογός του άναφερείται παντό ώς «ό μέγας Βύδων» και «ό μέγιστος του αίνος πομής, ό Βύδων».⁴⁷

[Η Πάσσα του Ρόδη] έχει τά τυπικά γωδίσματα του βυδωνικού ηώα. Είναι γία μέγαν περιγλαωμένη και όπου εμφανίζεται, γία έένη τέ μυστηώδες και άγνωστο παθαβόν. «Όσοι την συνατόν, την υπαρτερόντα άλλά και την θαυμάσον. Έχει βίωσει διαδοχικά την άγωία και την άρεγία τών πώτων ηώων του Byron και της πώτης άναλήμης, και στη συλέγεια τη διαψευση και την έέλεγεση της βενετής, παοκάμνητης φάσος του δηοαντιστοιού: «άλλοτε έκπυτε την κεφαλήν εις την έριβαθύνουσαν ηιάς θείαν καταβίμην και άλλοτε, άν είχε πέτρας, ήθελε θίψει άντάς κατά του ούδαου, γία τών σαάση».⁴⁸

Η Ιωάννα όμνηται τελέα στη άμισία, σόν κωνιαίο και στη παοκάμνη σάση. Μεταβάλλεται στη άμισία και μωαχρή του ένδύεται τό γάσο όχι έπειδή υποφέρει άπό τυφεις και ένοές, άλλά γία τά ικνοποιήσει τις φιλώδοές της. Τίεται έτεροκατασοφομική και μοιραία ηώοια, ώπως ό Δόν Ζούν, ένδιαφερείται μόνο γία τις έπιγεις άποκαύσεις, είναι άνικανη τά άγοτήρει και άδιάφορη γία όα όπας έκείνος. Όπως τό 1856 η Είκοσία παροουάζει στα έλληνικά γράμματα τον θήλυνό Ciaoui, έτσι και η Ιωάννα του Ρόδη, φήλου και συνοδοτόου ώς ένα σημείο του Βεργαδοάκη, παροουάζει ύπερα άπό όκα χνόνα, τό 1866, τών έλλανικό και θήλυνό Δόν Ζούν. Και είναι άέιοιπόοεοοοο, άναίσα στις παάές άναογες που θά παροοον τά έπισημωθόν, ότι και τά όνο έργα έχον ηε-

σαωνική-βύαντη υπόβση, και διαδοματίζονται και τά όνο την ίδια έποχή, σε διαδοχικές ίσοδικές περιόδους του 9ου αίνου.⁴⁹

Άπό την περιτερείωη και βυδωνική γάοκή της Πάσα-σας δέν λείπει ότε η σκνή (η γάάον η παωόια της σκνής) τέ τους βυδωνικούς βυκόλακες έρατές. Άν η Ρα-λόν παρτάτα τό 1831 τόν βυκόλακα γία τά τιμωήσει τόν Όδοιπόό, η Ιωάννα τάρα υτίνεται φάναομία γία τά άποκαύσει τόν έώτα που της άταγοδέρει τό άέλωμα του Πάτα, και είσέγχεται τέ άπτη τη νέα μεταμύφιση στο ώμια-τίο του έκάετοο της: «Η θύδα ηωόλχθη άθογύβας, ώς ύπό τών κλίμην βαδίζον έτσι της άκας τών γυμίων ποδών του. [...] Το νέφος, τό φάμα, ό βυκόλαέ, η Ιωάννα τάος πώ-των, έτάθη παδα την κλίμην και, έθαδγυποηοίεβν ύπό της άκμης τού νεανώοου, ηόχισε σε διά τού άκροο τών χείλ-ών τά λείψη τών άπμυοδωυπέων καδαόν, όν δέν έτόγία τά δαγκάση».⁵⁰

Μέ τόν Δόν Ζούν, τών τελευταίο ηώα που δημιογών-σε, ό Byron άποφάσισε πιά τά άντιμετώπισει την παγαμα-τίκόμνη τέ τόν κωνιαίο και τέ τή άμισία, έχοντας συβείη-σοποιήσει και τη μάταόμνη της ηεάαχολικής άναλήμης τού Child Harold και την άποτύχια της έέέλεγεσης τών άναστάν ηώων.⁵¹ Μέ τά ίδια όρα, τη άμισία και τη δια-κωμωόση, άποφάσισε και ό Ρόδης, έπαρδοώατος της τε-λευταίας γενιάς τών δηοαντικών της Άθήνας, τά άντιμε-τώπισει και τη άνύχορη του παγαματικώμνη και τούς δηοαντικούς παροδόνους και άνύχοδόνους του, που είχαυ υποκώπει στη τίμηση και έπανάμνη παόλχομνητων βυ-

Τό νεανικό μωδισόδημα του Ρόδη είναι τό πίο παοκάμ-τικό και άναρεπτικό έργο άπτης της τελευταίας γενιάς του έλλανικού δηοαντισμοού, η όποία κατέκλυσε ηε έργα όργής τού 1865. Όσο-

τας κενά για οχηματα βρωμικής διαμετρυ-
θιάς, δεν κατορθώνω να εκπαιδύσω τα προωπιακά
τους άδιδέοδα και την έγκωκεντρική άγνια τους. Ο συ-
γγραφέας όμως της *Πίσιασας*, με την έπιαοη της κωτρικής
στάσης, της γίγροαστικής άτιγας και του άθικου μορτέ-
λου του *Don Juan*, κατορθώσε τέλικά να άναεώσει, με τον
πιο πωρωτυπο τρωπο, και τον έλλαδικό βρωνωισμό και
τον σηματικότερο ίσως ήρωα του, άυτόν τον παρόδοσο

διαμετρωό μονωχο.⁵²

1. Π. Σοττος, *Ποητής*, τ. Α', Ναντάλο 1831.
 2. Παλαμάς, *Άπαντα*, τ. ΙΔ', σ. 246.
 3. Μουλλάς, «Άλλέανδος Σοττος», σ. 55. Πβ. τον ίδιο, «Ζήσερις της νεοέλληνικής με την έπρωπιακή λογοτεχνία (1830-1920)», *Δελτίο της έταιρίας σπουδών νεοέλληνικών πολιτισμικών και γωνικής παιδείας*, άρ. 2, 1978, σ. 58.
 4. Βλ. τα χαρακτηριστικά του βρωνωικού άνακτη ήρωα άπως τα συστηματοποιούν οι *Praz, Romantic Agony*, σσ. 63-6 και *Jump* *Byron*, σσ. 71-2. Πβ. επίσης *Estève, Romanisme français*, σσ. 18-20.
 5. Ο στίχος 787, ένας άπό τους κρισιμότερους στίχους του *Chauvi*, με άθνησε στην έπιαοη της λέξης «καλόγερος» στη σημα-
σία του «έλληνογροθόδοσο με την άτοια τη χρονημοτορει
ó Byron, έδω και στον *Childe Harold* (II, 49).
 6. Άπό τον *Οδοιπόρο* και μετά, η διατύπωση «τμήρις αυειδο-
τος» θα γινει έπαεργχομένη τω έλλαδικού βρωνω-
σμού.
 7. Ο βρωνωικός ήρωας μεταμφέεται (ήλαιοθί τροκογύρτετ την
ταυτότητα του ή άλλάξει φάλο) για να προεγματοποιήσει έναν συ-
κεκμημένο σκοπό του (πρωτική έρωτη, έξοάτση, έξοάτση, έκδίκηση και τιμωρία του έχθρου, πόλεμο, φιλάδοέτα). Η βρωνω-
σμητιάοχει άτόν κώμο τών άνδρών και να γνωρίσει την έρωτική
έβρυχία.
 8. Βλ. σχετικά Praz, *Romantic Agony*, σσ. 78-80. L. A. Marchand,
Byron: A Biography, Νέα Ύόρκη, Knopf 1957, τ. II, σ. 787. R. Bray,
Chronologie du romantisme (1804-1830), Παρίσι, Librairie Nizet
1971, σσ. 28-9.
- Τό θέμα του βαρτισμίου καταγγέφει και άπό τη βρωνωική
άγνια στην προελληνική φάση της νόσου του αιώνα (mal du siècle).
Η ποψη του βρωνωάκα άνατροοωπεί για τους έξεγεμίνους
ρομάντικους ένα άκωμη σήλογο άνατροοωπείσ τους έπ-
οι. Τα την παροοία της ποψησ του βρωνωάκα στην ποσηση του

Ελλάδικου γοιαντισμού, βλ. *Αναγνωστάκης-Γεωργιάδης*, «Ταξιδεύτρια», σσ. 70-2.

9. Βλ. οχενικά Blackstone, *Survey*, σσ. 172, 201.

10. Χωρίς όμως την δεγανική συμπλοκή στην άφηνιατική τεχνική του ποιήματος που διακρίνει την άντλοχνη οκνή του *Giaour*.

11. Βλ. οχενικά Praz, *Romantic Agony*, σσ. 56-68. IIβ, έπαιος Blackstone, *Survey*, σ. 116 γιά τή οχέση τών ηρώων τών Αβτολιτικών Ιστοριών με τό μύθο τής πρώτης τών άνθρώπων και τού χαμένου παράδεισου.

12. Στη σίνθεση του 'Οδοιπόρου συμπιέζει έπίσης ό *Childe Harold*, που προοβεί τά έηνιακά γοιαντικά οκνικά, τή μέγαν-Χολική διάθεση και τούς φιλσοσοφικούς στοχασμούς (με τή συμ-πάνηματική έδω σμύβολή του Lamartine, έπίσης βυδωώνταρου ποιντή και θανιαστή του *Childe Harold*). 'Ο πρώτος λόγος έξάλλου («Ποίημα δραματικό») και τή μορφή του 'Οδοιπόρου παρσατέι-πουν στο *Mantfred: A Dramatic Poem*, όπως έπίσης και τό θέμα τής άντροκτολέας τού ηρώα. Είδικά με τόν Mantfred σμύκνεται τόν 'Οδοιπόρο ό Α. Ρ. Ραγκαβής, βλ. *Historie litteraire de la Grèce moderne*, Παρίσι, C. Lévy 1877, τ. II, σ. 8-9.

13. Βλ. τή οχενική άνταυτική οχέση στο 'Αναγνωστάκης-Γεωργιάδης, «Ταξιδεύτρια», σ. 70.

14. Ανεύρεται στις πρώτες άνεφορές στην άφηνιατική τεχνική του *Giaour*, σημειώσε την είδική μελέτη του Robert F. Gleckner, «*The Giaour as Experimental Narrative*» στο «*Byron's Poetry*», έπιμ. Frank D. McConnell, Norton Critical Edition 1978, σσ. 389-404.

15. Βλ. οχενικά Philippe Lacoue-Labarthe & Jean-Luc Nancy, *The Literary Absolute: The Theory of Literature in German Romanticism*, άγγλ. έπιμ. Philip Barnard & Cheryl Lester, State University of New York 1988, σσ. 39-58.

16. Για ένα άκρον πούτσο τής αυτοπασηματικής μορφής του *Giaour* στην άγγλική ποίηση, τό *Voyage of Columbus* (1810) τού S. Rogers, βλ. Byron, *The Works*, τ. III, σ. 76 και Jump, *Byron*, σ. 70-1.

17. Σαββίδης, «Τό άρεάδες ποιήμα», σ. 138/10, όπου και είδική άνεφορά στο *Δημος κ' Ελένη* ως πρώτο «συνειδητή μερίτσοω γοιαντικού άρεάδους ποιήματος - τή μιάλλον: ψευδοαρεάδους».

18. Ραγκαβής, *Αίφροδα ποιήματα*, τ. Α', σσ. 317-357.

19. Βλ. Ραγκαβής, *Δημος κ' Ελένη*, Ναντία 1831, σ. 6'.

20. Πόκερτα γιά ένα έβδύ πούλο μελέτης που διερευνώ με έδω και άδικρο καιρό με τόν φίλο και συνδέαφο Ηλία Αναγνωστά-κη. Η συνεργασία άντη έχει άποφέγει πούς τό παρόν ένα σμύλο-γικό ήλιοσέυμα (Αναγνωστάκης-Γεωργιάδης, «Ταξιδεύτρια») και ένα άπομικό (Γεωργιάδης, «'Ο Κλάεπτης»). Εβέλτιστώ ότ ή έδω άκούουθησε σντομα ή παρσοσιαση του *Δημος κ' Ελένη*.

21. Με τούς λόγους όδους έβέρταεί τό ποιήμα ό Άντος Πολίτης, *Θέματα τής λογοτεχνίας μας*, *Δεύτερη σειρά*, Θεσσαλονίκη, Κων-σταντινίδης 1976, σ. 119-20.

22. Βλ. Ραγκαβής, *Historie litteraire*, ό.π. (σμη. 12), σ. 8-9.

23. Σαββίδης, «Τό άρεάδες ποιήμα», σ. 138/10-139/11.

24. Η οχέση τών Αβτολιτικών Ιστοριών τού Byron με τόν έλλάδικό Χωρό τής όθμανικής άντροκτατολέας, και με τόποδικά έπαιόδια και πούόματα άντρί τού Χωρόου, ή παρσοσιαστέι άνταυτικά στα όδο κερτάατα που άκούουόδον, τά όποια μετέροβν έπίσης την άντλοχνη οχέση στην ποίηση τού έλλανικού γοιαντι-σμού.

25. Αβτό έπίσης τό έήτημα, ή έπαιωση οηάδην τής ποίησης τού Byron και τού έλλανικού γοιαντισμού άπό έπαιόδια τής βιογρ-φίας τού Άλή πασά, ή έβέρταεί στο έπίμεινο κερτάατο.

26. Βλ. οχενικά τή σημείωση 23 τού τάλυτολου κερτάαλου.

27. Βλ. Α. Ρ. Ραγκαβής, *Απομνημονεύματα*, τ. Α' (1894), σσ. 183, 204.

28. Για τή οχέση τού *Giaour* με τούς ηρώους τού γοιαντικού μύθ-ιστορήματος, κολόγους και άπαρταύες, βλ. Praz, *Romantic Agony*, σσ. 60-8 και Jump, *Byron*, σ. 71.

29. 'Ο Ζαμουηά και ό Βαχαβίας έχουν γίνε άμείους μετά τό ή-ναιό τούς ηρώους δραγούδιών που ήλιοσέουονται ήδη στη σμύλοχη τού Fauntel, ένω τό τγαυόδι γιά τόν Ζαμουηά εκόιδεται γιά πούμ ποδα τό 1814 άπό τόν Άγγλο στρατωτικό και τοπογούφο W. M. Leake (βλ. οχενικά τό έπίμεινο κερτάατο, και είδικά τής σημείωσης 33, 34 και 46). 'Ο Καστελάν Καλόγους, που τόν μνημονέει έπίσης ό Fauntel (τ. II, σ. 314 [=301]), έχει και άντρός έπαιούσει τή λογοτεχνία μας. Τόν άναφέγει σμύνα ό Βαλα-ωδής και ό Χ. Χρηστοβασιάνος τόν έκαυε κεντρικό ηρώα τού θεα-τρικού έργου τού *Καστελάν Καλόγους* (βλ. οχενικά Περδούχελος, «Άλή Πασάς», σ. 468).

Βενεζουέλις, *Ελλάδα*, 1856, σσ. 24, 39 κκ, 58, 61 και 22 αντίστοιχα.
 43. Για τον Βουρτανάλο διαγώνισμα του 1865, βλ. Μουλλάς, *Concours*, σσ. 202-215.
 44. Βλ. Αχ. Παράχος, *Η Ανδία, Χρυσόαλλγ, τ. Γ'* (1865) 671-5.
 45. Για το ζήτημα αυτό, και γενικά για τη σχέση του Ροβίη με την ποίηση του Byron και του έλλαδικού βυζαντινού, βλ. διεξοδικά τον Δρ. Κουμανούδη, ο Ροβίη είναι ο πρώτος Έλληνας συγγραφέας που χρησιμοποίησε, το 1877, τον όρο *βυζαντινός*, τότε αδρο τον έρωτη κατά την όποια η Θεοδώρα διαδέχεται στο θρόνο του Βυζαντινού τον νεκρό σφύζυθ της Θεοφίλα.
 50. Ε. Α. Ροβίη, *Άπαντα*, τ. Α', σ. 235.
 51. Βλ. J. R. Thompson, ό.π. (σημ. 46), IIβ, έτισης Marchand, *Introduction*, σσ. 7, 43.
 52. Για τολλούς και ποικίλους λόγους, οι Φαναριώτες και οι Άθηναίοι ρομαντικοί στέθηκαν άδιάφοροι, άκδημι και έχθρικοί, πός τη βυζαντική άστρια και τον *Don Juan*. Ανάμεσα τους ίδους ο Ροβίη άντάει άπο το ποίημα που έγραψε έτισης το έλληναίο της νεότερης έφευγεμένης γενιάς των Έλλών ρομαντικών (βλ. σχετικά Estéve, *Romantisme français*, σσ. 202-3, 233-45 κ. π.ό.).
 Δέν θά διατάξα άκδημι να άποστηρίξω όρι ο Ροβίη είναι ο σηματικότερος και γνωστότερος εκπρόσωπος του έλλαδικού βυζαντινού.

30. Πρωτης και πολεμιστής είναι έτισης ο ηγώας της «Τεσίβε- τρίας» του Α. Ρ. Παγκάβη (βλ. στ. 14, 78-82).
 Έχει ενδιαφέρον να σημειωθεί έδω όρι η μορφή του καλόγερου- κλέφτη βέβαια άντιστοιχεί στην γενικευμένη γρημμάτεια, όπου προβάλλεται στις άρχές του 19ου αιώνα, όπο την ώθηον του Α. W. Schlegel και της γενικευμένης μεταφράσεως του Calderon, η μορφή του μοναχού- λαιότην ώς άντιόδο στην φιλοελευθερική και άντικληρική διάθεση που άντιπροσωπεύει στα ήματα των Τεγίανών ο Ναρτολέων. Σημαντική παραμέλει η πρώην διεύθυνση του ήματός όρο Η. Heine στο έον Η. Heine στο *De l'Allemagne* (1835), βλ. H. Heine, *De l'Allemagne*, έπιμ. Ρ. Grappin, Παρίσι, Collection Plume 1981, σσ. 156-96.
 31. *Ποσειδάων*, σσ. 53-61, 86-93, έτισης στ. 122-3. IIβ, έτισης στ. 330-1, 338-51.
 32. Τη σχέση άντιστοιχίας της κοινωνικής και πολιτικής δυαδικότητας στην ποίηση του έλλαδικού ρομαντιμού έχει μελετήσει ό Π. Μουλλάς, βλ. *Concours*, σσ. 106-7, 163 κ. π.ό., IIβ, τη σημειω- ση 25 του προηγούμενου κεφάλαιου.
 33. Παγκάβη, *Διάφορα ποιήματα*, τ. Β', σ. 328.
 34. άντ., σ. 173 κκ.
 35. Βλ. σχετικά Μουλλάς, «Αλέξανδρος Σούτσος», σ. 55.
 36. Η ροσοστημική στη μορφή και στη σταδιοδρομία του όρθόδοξου ήμαρτου καλόγερου τη γνώση του Παλαιά για τους ήγους του έλλαδικού βυζαντιμού (βλ. *Άπαντα*, τ. Γ', σ. 215).
 37. Τα δύο άντα ποιήματα του Θ. Όρφανήν παρανοηδίζονται άναγνωρικότερα στο τελευτάιο κεφάλαιο.
 38. Βλ. σχετικά Μουλλάς, *Concours*, σσ. 148, 153-4, 163-4.
 39. Βλ. άντ., σσ. 135-6, 147-8, 150 (σημ. 3), 371-2 κ. π.ό., για τα δύο στρατόπεδα που συγκροούνται στους κόλπους των πανεπιστημιακών κέντρων κατά τη διάρκεια του Ράλλειου διαγώνισμα και για την ομάδα του Παγκάβη. Βλ. έτισης το κεφάλαιο «Ο λογοτεχνικός κίρκος του Α. Ρ. Παγκάβη» του βιβλίου μου *Επιτανομή Ροβίη: Η πορεία πός την Ηάμισσα Ιάδνα*, Εγίση 1992, σσ. 157-60.
 40. Α. Ρ. Παγκάβη, «Ο ποιητικός διαγωνισμός του 1860 έτους», *Πανόρα* 11 (1860-61) 29 και 33.
 41. Βλ. Praz, *Romantic Agony*, σσ. 197-300.
 42. Για τις παραπομπές και τα παραθέματα που άναφέρω, βλ. Δ.

Μ Ε ΤΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΙΜΝΙΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑ-

ζονται στις οβελίες αυτού του βιβλίου νομίμως. εστα η διατίτωση στο σημείο αυτό διευκρινίζων συστημα- τικών προτάσεων που αναφέρονται στη δημοτική βεβαίω- λογία. Πιστεύω ότι η διεξόδοκή μελέτη των κειμένων του ελληνικού δημοκρατικού κράτους θα επιβεβαιώσει αυτές τις προτά- χίες παρατηρήσεις. Σύμφωνα λοιπόν με τις διαπιστώσεις μου, ο άρχισλος ελληνικός δημοκρατικός κράτος τα βεβαίω- του, σχεδόν εξ ολοκλήρου, από τις ποικιλίες ποικιλίες ποικιλίες και ιστορικά πρόσωπα της Εται- ρίας

στα 1821, τον ελληνικό κράτος του Αλη πασα (Φόσφω, Ζουλιώτες, Ταρδικιώτες) και τον κηλο-των ω- σορευμένων πολεμικών στην εποχή της Αλκατερίνης Β' στους όποιους συμμετείχαν. Ελληνες εταρταστές (Ορλω- φικ, 1768-1774, πολεμικός 1787-92, όδωσ Αλη πασα Κατω- νη) Οι κηλο-αυτοί προσέφεραν τα κτεροχρη ηδικα προσώπα και εταρταστές της προεταρταστικής αλω- να ως τη δημιουργία του ελληνικού κράτους. Αποότερα, μετά το 1850 θα προστεθούν στις πηγές εταρταστικής του ελληνι- κού λαού δημοκρατικού κράτος του Βουλγατικού και ο κη- λος της ελληνικής δημοκρατίας.

Είδικα ο κηλος του Αλη πασα και των ηδων που δια- σταυρώνονται μαζί του δείχνει να συγκρατείται τον ψη- λότερο δείκτη προεταρταστικής, χωρίς διάλειψη το ενδιαφέρον για βεβαίωτα αυτού του κηλου σε όλη τη διε- κεια της δημοκρατικής προεταρταστικής. 1 23 εβελίες στα- τιστικά βεβαίωτα σημειώνω ότι αυτό τα 33 ποικιλία που εβελίζονται συνοδικά στο βιβλίο αυτό, τα 9 αναφέρονται σε λεγονότα της Εταρταστικής, 3 σε εταρταστική του ελληνικού ποικιλικού κηλου και 11 αναφέρον τα βεβαίωτα τους από

1850
1787-92
1768-74